

Erosion af Sermermiut-bopladsen

Bilag 7 – Knogler og andet opsamlet på stranden ved Sermermiut-bopladsen ved Ilulissat Isfjord den 11. juni 2014 og afleveret til Ilulissat Museum

David I Barry, Kalundborg Arkæologiforening

Fig. 7-1. Stranden ved Sermermiut-bopladsens eroderede brink.

Med tilladelse fra Grønlands Nationalmuseum (Pauline Kleinschmidt Knudsen) besøgte forfatteren Sermermiut-bopladsen for at vurdere erosion af brinken mod stranden. I forbindelse med besøget blev der opsamlet en del knoglemateriale på stranden, hvoraf fem stykker (fund 1-5) var bearbejdet af mennesker. Materialet blev vasket og efter kortvarig tørring fotograferet. Derefter blev materialet lagt til tørre i 9 dage inden det blev pakket i kasser og afleveret til Ilulissat Museum (Maja Andresen).

De bearbejdede knogler, fund 1-5 (knoglegruppe 13-15) er på grundlag af vedlagte billeder identificeret af Bjarne Grønnow og Hans Christian Gulløv, Danmarks Nationalmuseum, København, som takkes herfor.

En del af de øvrige knogler (knoglegruppe 1, 3-11) er på grundlag af vedlagte billeder identificeret af Anne Birgitte Gotfredsen, Zoologisk Museum, København, som takkes herfor. Knoglegruppe 2 og 12, der indeholder mange forskellige knogler, er ikke identificerede. Da knoglerne er fundet ude af kontekst, har de ringe videnskabelig værdi, men kan måske bruges i en eventuel udstilling om erosion af bopladsen.

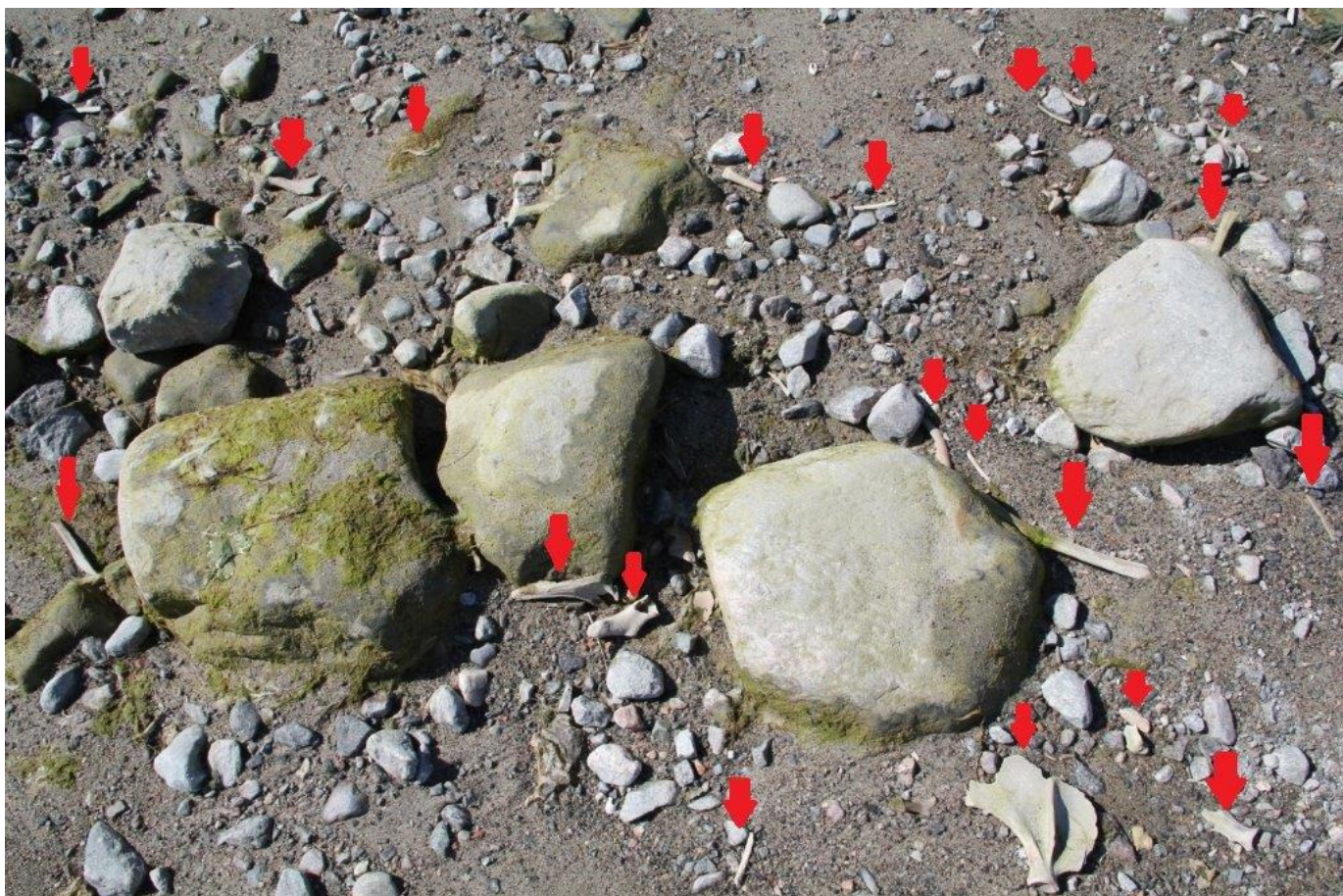

Fig. 7-2. Knogler på stranden ved Sermermiut-bopladsen.

Fig. 7-3. Opsamlede knogler fra stranden ved Sermermiut-bopladsen lagt til tørre efter vask og sortering.

Fig. 7-4. Fund 1 (knoglegruppe 15) – Harpunhoved af sen "klassisk" Thule-type, der er udført i rensdyrtak. Typen (Thule 2 med surringsriller) kan tidsfæstes til 15-1600-tallet. Tilsvarende eksemplarer kan ses i Morten Porsilds samling fra Sermermiut (befinder sig på Grønlands Nationalmuseum og Arkiv i Nuuk).

Fig. 7-5. Fund 2 (knoglegruppe 14) – Ser fra fotografiet ud til at være fremstillet af tak eller hvalknogle. Sådanne spidse, lidt grove prene kendes fra mange Thule-lokaliteter, og deres funktion kan være lige fra ”kødgaffel” til ”graveredskab”. Altså et ikke nærmere bestemt spidst redskab (?).

Fig. 7-6. Fund 3 (gruppe 13) – Udboret knogle, måske radius (spoleben) fra sæl. Svært at bestemme nærmere. Udborede stykker kendes bl.a. fra legetøjet ajagaq, der går ud på at ”fange” et sådant stykke med en spids pind.

*Fig. 7-7. Fund 4 (gruppe 13) – Et stykke oversavet rensdyrtak (fra takkens flade del).
Altså et restprodukt.*

Fig. 7-8. Fund 5 (gruppe 13) – Affaldsprodukt fra tak-bearbejdning. Det kunne se ud som om man har brugt stikkel frem for sav i processen.

Fig. 7-9. Knoglegruppe 9. Pelvis fra *Phoca* sp., sæl usp.

Fig. 7-10. Knoglegruppe 11. Mandibula (underkæbe) fra sæl. De hele kæber hvor foramina mandibulae er synlig, er alle fra grønlandssæl, *Phoca groenlandica*.

Fig. 7-11. Knoglegruppe 6. Sacrum (korsben) – de to store sammenhængende – samt hvirvler fra sæl, *Phoca sp.* – dog i forreste række næstyderst til højre axis fra hund, *Canis familiaris*.

Fig. 7-12. do.

Fig. 7-13. Knoglegruppe 7. Calvarium, sandsynligvis grønlandssæl, Phoca groenlandica.

Fig. 7-14. do.

Fig. 7-15. *Knoglegruppe 3. Humerus (overarm). Rækken th.: grønlandssæl, bortset fra den midterste som er ringsæl, Phoca hispida. Rækken tv.: hovedsageligt ringsæl, bortset fra den øverste der er grønlandssæl.*

Fig. 7-16. *do.*

Fig. 7-17. Knoglegruppe 4a. Radius (spoleben), Phoca sp. Vanskelig at artsbestemme.

Fig.7- 18. do.

Fig. 7-19. *Knoglegruppe 4b*. Tv.: femur (lårben) af grønlandssæl (vendt på hovedet). Th.: humerus (overarm), *Phoca sp.*

Fig. 7-20. *Knoglegruppe 8*. Scapula (skulderblad), *Phoca sp.*

Fig. 7-21. *Knoglegruppe 5. Bullae (øreknogler), Phoca sp.*

Fig. 7-22. *Knoglegruppe 5. Bullae (øreknogler) – grønlandssæl, ringsæl, grønlandssæl.*

Fig. 7-23. *Knoglegruppe 10. Tibia (skinneben) fra ikke fuldt udvoksede sæler, Phoca sp.*

Fig. 7-24. *do.*

Fig. 7-25. *Knoglegruppe 1a. Cetacea sp., uspecificeret hvalknogle.*

Fig. 7-26. *do.*

Fig. 7-27. Knoglegruppe 1b. Cetacea sp., uspecificeret hvalhvirvel (?).

Fig. 7-28. do.

Fig. 7-29. do.